

HVOR MEGET VEJER ENGLENE

Læsbar udgave fra side 2 ->

EFTERHÅNDEN?

Har du været til en begravelse? Måske en, du holdt af, måske en, du kendte godt? Død. Borte for altid. Ingen vej tilbage til livet. Du kan ikke gøre den døde levende. Ingen kan. Eller? Jo, vi tror, Gud kan gøre døde levende. Vi tror på påskemorgen.

GUDS IGENFØDTE, NYLEVENDE SJÆLE,

møder vor Fader i syngende flok!
Herrens nyskabninger, I, som fik mæle,
kari i hans lovsang ej øve jer nok,
lader dog hver sig for Faderen høre;
hvem der kan dejligst hans nåde kundgøre!
Halleluja, halleluja!

Onde vi vare og døde som stene,
hårde i hjertet som marmor og stål,
det var din mægtige styrke alene,
som os fik reddet og nåde sit mål,
lod os ved Ånden i ordet fornemme
Frelserens levendegørende stemme.
Halleluja, halleluja!

Når vi betænke, hvad Faderen tænkte,
da han begyndte at drage os ud,
da han os livet i Midleren skænkte,
smykket os faldne til Frelserens brud,
at han os elskte, os onde, så såre,
må vi hensmelte i kærligheds tåre.
Halleluja, halleluja!

Hvo vil nu Herrens udvalgte anklage?
Gud os i Kristus retfærdige gør,
her er velsignelsens fylde at smage,
her er Guds nåde og Himlenes dør,
troen brød gennem al angstens pile,
fandt under korsel sit tristed at hvile.
Halleluja, halleluja!

Aldrig kom englene sådant for øre,
før man begyndte Guds harper at slå,
det var for dem så livsaligt at høre,
Himlenes hele forsamling tog på
Ameri, halleluja! Sejren er vundet!
Jesus sit får, det fortabte, har fundet!
Halleluja, halleluja!

Op da, I troende, Herrens udkårne,
kender dog Faderens kærlige sind!
Hjertens fortrolige, som hans enbårne,
trænger i favnen ham tæftere ind,
takker for den uskatte ære,
at i hans sønner og døtre må være!
Halleluja, halleluja!

Bispevej 7735

Stop op et øjeblik, og tænk over det. Det ville jo være totalt ulætteligt... ja, man ville vel ikke vide, hvordan man skulle reagere, hvis pludselig en kær alldød rejste sig fra kisten? Man ville måske stå med åben mund og polypper, men når det gik op for en, at det virkelig var sandt, den døde var blevet levende igen, så ville man juble, kramme, græde, le, råbe, danse... også selvom man måske kun var med til «glo-begravelse». Selvom man ikke kendte den døde særlig godt, ville man sammen med de pårørende flippe helt ud...

Dødeopvækkelse

Sådan en overraskende glædes-rus beskriver Brorsons salme: Guds igenfødte, ny-levende sjæle (DDS 492/ÅSS 212). Her handler det bare ikke om et fysisk død menneske, men om åndeligt døde, der bliver født igen til et helt nyt liv. Men underet er det samme. Om vi er åndeligt eller fysisk døde, er der kun én, der kan gøre levende. Et lig kan ikke bare rejse sig selv op af kisten. Du kan heller ikke beordre, bede, ligge, trylle din døde bedstemor til live igen. Lige så lidt kan du blive kristen ved dine egne anstrengelser eller med andre menneskers hjælp. Kun Gud kan gøre de døde levende. Og det opfordrer salmen til, at den kristne menighed i fællesskab lakker og priser Ham for.

Salmens første og sidste vers fungerer som en ramme med en opfordring til at takke Gud og tage del i glædes-rusen over, at Han har gjort os, som var åndeligt døde, levende. De fire midterste vers beskriver så omvendelsen - fra at være åndelig død til at blive herligt frelst.

Kend din bibel - og dine håndbøger

Når man skal forsøge at forstå, hvad sådan en gammel salme egentlig betyder, er der primært tre redskaber, der letter arbejdet. For det første er det

godt at kende sin Bibel. For gamle salmer trækker ustandseligt på Bibelen. Både ved direkte bibelciterer, men ofte med hentydninger.

For det andet kan det være godt at vide, hvor man kan låne nogle håndbøger. Der kan nemlig være gamle ord, der er svære at forstå. I denne salme bliver det jo helt komisk i vers 5: «Himlenes hele forsamling tog på...» hvor mange kilo tog de på? Nudansk ordbog og Salmehåndbogen kan hjælpe langt på vej, men der findes faktisk også en 28-binds Ordbog over det Danske Sprog (ODS). Alle disse bøger kan lånes (eller læses i) på biblioteket.

Billedesprog

For det tredje skal man være indstillet på at tænke i billeder. De gamle salmer er ofte skrevet i billedesprog. Ordene skal altså ikke altid tages helt bogstaveligt.

Disse tre redskaber får vi allerede brug for i **vers 1** og lad mig bruge det som eksempel. Salmen begynder: «Guds igenfødte, ny-levende sjæle». Her tales der til nogle. Nemlig dem, der er født igen af Gud. Kan et menneske da fødes for anden gang, spurgte Nikodemus Jesus en mørk aften (Joh 3). Paulus forklarer det for os: «Er nogen i Kristus, er han en ny skabning» (2. kor. 5,17), og til efeserne (2,1) siger han: «Også jer har han (Gud) levendegjort». Så allerede fra de første ord i salmen har vi brug for vores bibelkundskab for at finde ud af at her tales til de kristne. I linje 3 kommer et gammelt ord: «mæle». Det betyder: stemme, stemmens brug. Og samme linje skal heller ikke forstås bogstaveligt, men er et billede: «Herrens nyskabninger, I, som fik mæle». Det betyder ikke, at I blev kristne, var man sturt. Det ved vi jo alle ikke giver mening. Vi kunne tale både før og efter, vi blev kristne. Men hvad mener Brorson så? Tja, vi fik noget nyt at sige, efter vi blev kristne. Vi blev nemlig i stand til at vidne om Jesus. Vi er i stand til at takke og prise Gud. Det kunne vi ikke, før vi selv var blevet «en ny skabning».

Hvor meget vejer englene efterhånden?

Af Ditte Olsen

Har du været til en begravelse? Måske en, du holdt af, måske en, du kendte godt? Død! Borte for altid. Ingen vej tilbage til livet. Du kan ikke gøre den døde levende. Ingen kan. Eller? Jo, jeg tror, Gud kan gøre døde levende. Jeg tror på påskemorgen!

Stop op et øjeblik, og tænk over det. Det ville jo være totalt ufatteligt ... ja, man ville vel ikke vide, hvordan man skulle reagere, hvis pludselig en kær afdød rejste sig fra kisten? Man ville måske stå med åben mund og polypper, men når det gik op for en, at det virkelig var sandt, den døde var blevet levende igen, så ville man juble, kramme, græde, le, råbe, danse ... også selv man måske kun var med til "glo-begravelse". Selvom man ikke kendte den døde særlig godt, ville man sammen med de pårørende flippe helt ud ...

2

Sådan en overraskende glædes-rus beskriver Brorsons salme: Guds igenfødte, ny-levende sjæle (DDS 492). Her handler det bare ikke om et fysisk dødt menneske, men om åndeligt døde, der bliver født igen til et helt nyt liv. Men underet er det samme.

Om vi er åndeligt eller fysisk døde, så er der kun én, der kan gøre levende. Et lig kan ikke bare rejse sig selv op af kisten. Du kan heller ikke beordre, bede, tigge, trylle din døde bedstemor til live igen. Lige så lidt kan du blive kristen ved dine egne anstrengelser eller med andre menneskers hjælp. Kun Gud kan gøre de døde levende! Og det opfordrer salmen til, at den kristne menighed i fællesskab takker og priser Ham for.

Salmens første og sidste vers fungerer som en ramme med en opfordring til at takke Gud og tage del i glædes-rusen over, at Han har gjort os, som var åndeligt døde, levende. De fire midterste vers beskriver så omvendelsen – fra at være åndelig død til at blive herligt frelst.

Når man skal forsøge at forstå, hvad sådan en gammel salme egentlig betyder, er der primært tre redskaber, der letter arbejdet. For det første er det godt at kende Bibelen. For gamle salmer

trækker ustandseligt på Bibelen. Både ved direkte bibelcitater, men ofte med hentydninger.

For det andet kan det være godt at vide, hvor man kan låne nogle håndbøger. Der kan nemlig være gamle ord, der er svære at forstå. I denne salme bliver det jo helt komisk i vers 5: “Himlenes hele forsamling tog på” ... hvor mange kilo tog de på? Nudansk ordbog og Salmehåndbogen kan hjælpe langt på vej, men der findes faktisk også en 28-binds Ordbog over det Danske Sprog (ODS). Alle disse bøger kan lånes på (eller læses i) biblioteket.

For det tredje skal man være indstillet på at tænke i billeder. De gamle salmer er ofte skrevet i billedsprog. Ordene skal altså ikke altid tages helt bogstaveligt.

3

Disse tre redskaber får vi allerede brug for i vers 1, og lad mig bruge det som eksempel. Salmen begynder: “Guds igenfødte, ny-levende sjæle”. Her tales der til nogle. Nemlig dem, der er født igen af Gud. Kan et menneske da fødes for anden gang, spurgte Nikodemus Jesus en mørk aften (Joh 3). Paulus forklarer det for korintherne: “Er nogen i Kristus, er han en ny skabning” (2 kor 5,17), og til efeserne (2,1) siger han: “Også jer har han (Gud) levedegjort”. Så allerede fra de første ord i salmen, har vi brug for bibelkundskab for at finde ud af at her tales til de kristne.

I linje 3 kommer et gammelt ord: “mæle”. Det betyder: stemme, stemmens brug. Og samme linje skal heller ikke forstås bogstaveligt, men er et billede: “ Herrens nyskabninger, I , som fik mæle”. Det betyder ikke, at før man blev kristen, var man stum. Det giver ikke mening. De fleste kunne tale både før og efter, de blev kristne. Men hvad mener Brorson så? Tja, de kristne fik noget nyt at sige – efter de blev kristne. De blev nemlig i stand til at vidne om Jesus. De er i stand til at takke og prise Gud. Dét kunne de ikke, før de selv var blevet “en ny skabning”.

Noget, der også kan tricke ved gamle salmer, er udsagnsord. I vers 1 har vi “møder” og “lader”. I dag læser vi det som nutid: De kristne møder vor Fader. Sådan går det da også an at forstå det, men egentlig er disse ord oprindelig bydeform. Det er altså en opfordring, Brorson kommer med: Mød Gud! Vær sammen med ham i “syngende flok”, altså i denne salmes lovsang. Og nu, du som er kristen, du, som har fået en ny “stemme”, brug den! Øv dig i lovsang, gør dig umage for Gud, fortæl (kundgør) om hans

nåde, så din Far i Himlen glæder sig over dig! Dét er, hvad salmens første vers betyder.

Vers 2 griber så tilbage i tid. Vi var onde og stendøde, men Gud alene frelste os. Og det skete ved, at Helligånden overbeviste os om, at Bibelens ord om Jesus er troværdige. Helligånden lod os fornemme Jesu stemme. Den stemme, som kan gøre døde levende. Jesus sagde jo: "Lazarus, kom herud!" (Joh 11,44). Og Lazarus gik ud af graven. Dét skete – åndeligt talt – for mig, da jeg blev kristen. Og det kan ske for dig, hvis det ikke allerede er tilfældet!

Når vi tænker over – virkelig overvejer – at Gud elsker os så meget, at han, på trods af at vi er født med ryggen til ham, ved hjælp af "Midleren" (= Jesus), gør os til hans brud (billede!)... ja, så må konsekvensen være, at "vi hensmelte i kærligheds tåre". Måske kan sidste linje i vers 3 virke lidt klam, men helt ærligt: Har du ikke knebet en lille tåre af glæde, når nogle har vist dig, at du virkelig betyder noget for dem?

4

I vers 4 bruser det så virkelig op – vi tørrer tårerne væk, ranker ryggen og bliver positivt selvbeviste: "Hvem (gl.dansk: Hvo) vil anklage Guds udvalgte? Hvem kan skille os fra Kristi kærlighed?" (Rom 8,33-35) Ingen kan! Er det ikke herligt? "Angestens pile" er anfægtelsen, tvivlen. Satan vil hele tiden genere os, men rend og hop! Troen er brudt igennem, vi er blevet overbeviste om, at i Kristus har vi velsignelse, nåde, hvile og en gyldig billet til Himlen. Halleluja, nu er glædes-rusen virkelig i gang.

I vers 5 slutter englene i Himlen sig til de frelstes kor. De flipper også helt ud over de fortabte får, som Jesus har fundet igen (Luk 15,3). Og de blev altså ikke tykkere, men "tog på" er et jysk udtryk for at råbe op, tage på vej, flippe ud i glæde ...

Sidste vers opfordrer igen de kristne til at takke Gud, denne gang med billedet brud-brudgom ...

Der kunne siges meget mere om salmen, men det finder man først ud af, når man har læst den flere gange, langsomt og igen og igen. Prøv det selv!